

Aili Paju 70

Arstiteadlane ja kirjanik professor Aili Paju tähistas 8. septembril oma 70. juubelisünnipäeva. Aili Paju on sündinud Tartus 1938. a. Koolitüdrukuna tegeles Aili Paju aktiivselt spordi ja muusikaga. Ta on Eesti noorte rekordiomanik odaviskes ja saanud medaleid muusikakonkurssidelt. Pärast keskkooli lõpetamist asus Aili Paju õppima TRÜ arstiteaduskonna kehakultuuriosakonda. Omanud õpetajakutse, asus Aili Paju tööle kergejõustikutreenerina Kohtla-Järve Laste Spordikoolis. Ta ise kuulus Eesti koondvõistkonda kergejõustikus ja võrkpallis.

1963. a asus A. Paju õppima TRÜ arstiteaduskonda. Juba aasta pärast studiumi lõpetamist (1970) kaitses A. Paju meditsiinikandidaadi väitekirja biokeemia erialal. 1975. a omandas Aili Paju meditsiinidoktori kraadi arstliku kontrolli ja taastusravi erialal. Ta uuris katehoolamiinide toimemehhanisme kehalise pingutuse korral ja töötas välja geelfiltratsioonimeetodi seotud ja vabade katehoolamiinide määramiseks veres. Ta oli eestvedajaks ja juhiks Maarjamõisa kliiniku ravikehakuultuuri osakonna loomisel. Tema uurimistööd olid seotud inimese hormonaalse regulatsiooni iseärasustega piirilise stressi tingimustes. Aastast 1979 anti talle professorikutse. Ta juhtis TRÜ ÜMPI hormonaalse regulatsiooni ja adaptatsiooni labori töörühma. Perioodil 1980–1994 on

tema juhendamisel kaitstud 11 väitekirja. Ta on populaarne lektor ja erudeeritud spetsialist, pidades biokeemia, taastusravi, psühhosomaatika ja loodusravi loengukursusi.

Aili Paju on kirjutanud kokku 132 teaduspublikatsiooni ja ligi 500 populaarteaduslikku artiklit. Alates 1994. a on A. Paju olnud vabakutseline kirjanik. Kirjandusliku tegevust alustas ta 1963. a vestete ja essee avaldamisega ajalehtedes-ajakirjades. Tema tuntumad teosed on “Merkuuri tütar” (1983, 2005), “Betti, kibuvits õitseb” (1992, 2006), “Teadjanaine” (1994, 2004, soome k. 2008), “Seda kuuske peab kuulma” (2007), “Mõtisklus psühhosomaatikast” (2004, 2008), “Stress kui asümmeetriline seisund” (2007). Tema sulest on ilmunud ka mitu raamatut ravimtaimedest ja loodusravist ning õppekirjandust: “Aed ja mets kui apteek” (1995, 2000), “Loodusravi” (1991, 1997, 2002, 2007), “Ravimtaimede oskussõnastik” (2001), “Ravimid roheluses” (2004), “Ravikehakuultuur sisehaiguste puhul” (1978, 1985) ja paljud teised. Mitmed tema teosed on tõlgitud inglise, vene, soome ja läti keelde.

Palju õnne, jätkuvat loomejõudu ja tugevat tervist soovivad juubilarile kolleegid, õpilased, sõbrad ja tuttavad.

Eda.Merisalu@ut.ee